

SXEDIO.GV7

8.6.1958: ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΑΙ ΤΟΥΡΚΙΚΟ ΑΙΜΑ ΡΕΕΙ ΑΦΘΟΝΟ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΣΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΔΙΑΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΟΔΟ ΕΡΜΟΥ, ΣΤΗ ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Στις διακοινοτικές ταραχές του Ιουνίου-Αυγούστου **1958** το αίμα έρρευσε πραγματικά άφθονο. Τη μια μέρα "νικούσαν" σε νεκρούς οι Έλληνες και την άλλη οι Τούρκοι.

Και ο κυπριακός τύπος το μόνο που προλάβαινε να κάνει ήταν να καταγράφει τις δολοφονίες.

Πολλά απο τα θύματα δεν βρέθηκαν ποτέ και τοποθετήθηκαν στον τραγικό κατάλογο των αγνοουμένων που προκάλεσαν οι δύο κοινότητες οδηγώντας ουσιαστικά τον τόπο από τότε στην καταστροφή.

Ας δούμε την καταγραφή βανδαλισμών που συνέβησαν κατά το τριήμερο **7, 8 και 9** Ιουνίου, **1958** όπως τα κατέγραψε η εφημερίδα του ΑΚΕΛ "Χαραυγή" στην έκδοση της της **10ης** Ιουνίου:

"Μέσα σε εκδηλώσεις γενικού πένθους έγινε χθες η κηδεία των Κώστα Ι. Χριστοδούλου και Γεωργίου Κλεάνθους που δολοφονήθηκαν από τους έξαλλους Τούρκους στις βιαιοπραγίες του περ. Σαββάτου στη Λευκωσία. Τα φέρετρα των δύο θυμάτων που ήσαν καλυμμένα με ελληνικές σημαίες μεταφέρθηκαν από το Γ. Νοσοκομείο στην Πλατεία Μεταξά από συγγενείς τους με τη συνοδεία στρατιωτών. Από εκεί τα φέρετρα μεταφέρθηκαν στην Εκκλησία του Νεκροταφείου. Πλήθος λαού με ελληνικές σημαίες συνόδευσε τους δύο νεκρούς στην τελευταία τους οικία".

Σε σχετικό ρεπορτάζ για την κατάσταση στη Λευκωσία έγραφε:

"Οι Έλληνες κύπριοι της πρωτεύουσας και μαζί μ' αυτούς όλης της Κύπρου έζησαν και χθες για τρίτη κατά συνέχεια μέρα στιγμές φρίκης και αγωνίας, το όργιο αίματος και καταστροφής στο οποίο επιδόθηκαν Τούρκοι της Λευκωσίας την νύκτα του περ. Σαββάτου

συνεχίστηκε και την Κυριακή και τη Δευτέρα, τόσο στη Λευκωσία όσο και στις άλλες πόλεις. Νέο ανθρώπινο αίμα χύθηκε στους δρόμους της πρωτεύουσας, ενώ οι υλικές ζημιές είναι ανυπολόγιστες. Οι τελευταίοι τουρκικοί βανδαλισμοί ήταν προσχεδιασμένοι, φαίνεται και το γεγονός ότι τα τουρκικά αυτοκίνητα εξεκένωσαν τις 3-4 οικογένειες Τούρκων στο Καΐμακλί, μισή ώρα πριν εκραγεί η βόμβα στο παράρτημα του τουρκικού προξενείου.

Στο μεταξύ σ' όλη τη νήσο κηρύχθηκε χθες 24ωρη παναπεργία διαμαρτυρίας για τους βανδαλισμούς και την σκανδαλώδη στάση των κυβερνητικών αρχών.

ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΣΤΗΝ ΟΔΟ ΕΡΜΟΥ: Ο κεντρικότερος εμπορικός δρόμος της Λευκωσίας, εκεί όπου το Σάββατο το πρωί ακόμη βούιζε η κίνηση του λαού όλου του λαού- Ελλήνων και Τούρκων που πήγαιναν για να μετατρέψουν τον ιδρώτα της ημέρας σε τροφή για τα παιδιά και τις οικογένειες των, τη νύκτα είχε καταντήσει το πεδίο των βανδαλισμών και των εγκλημάτων μιας φανατισμένης μερίδας των Τούρκων εναντίον του ελληνικού στοιχείου.

Το θέαμα όμως που συναντήσαμε ήταν φρικτό. Στο μέρος όπου διπλα- δίπλα ο Έλληνας και ο Τούρκος καταστηματούχος αγωνίζονταν για να κερδίσουν το ψωμί τους, βρίσκονταν οι Άγγλοι στρατιώτες. Οι καπνοί έβγαιναν πάνω από τα πυρποληθέντα καταστήματα και τις ξυλαποθήκες,

Εκεί που στεγαζόταν το αθλητικό σωματείο Ολυμπιακός, γωνιά των οδών Ερμού-Μίνως, σήμερα υπάρχουν μόνο τέσσερις γυμνοί τοίχοι. Και στα δυο ισόγεια του σωματείου όπου στεγάζονταν τα καταστήματα των Γ. και Α. Στυλιανού, εμπόρων ειδών οικοδομής και ενός φτωχού καφετζή, σήμερα δεν υπάρχουν τίποτε άλλο παρά ερείπια, Προχωρούμε πιο πάνω και παντού βλέπουμε το ίδιο θέαμα: Καταστήματα πυρπολημένα, σπασμένες προθήκες καταστημάτων και τον δρόμο γεμάτο υαλοπίνακες και ξύλα.

Σημειώνουμε το επιπλοποιείο του κ. Ανδρέα Κ.

Παναγίδα, το φαρμακείο του κ. Ν. Σταυρίδη και τα καταστήματα της Βιομηχανίας Αλευροποιΐας και Σπορελαίων Ανδρέα Κουλλαπίδη με τις πόρτες σπασμένες και το σιτάρι ριγμένο στον δρόμο, σε πολλά καταστήματα ήταν νωπά τα ίχνη της βενζίνας που χρησιμοποιήθηκε ανεπιτυχώς για την πρόκληση πυρκαγιάς. Και λίγα μέτρα πιο κάτω σε μια πάροδο της οδού Εμού, στη οδό Καρά Πουπά βγαίνουν ακόμη οι καπνοί από τα καταστραμμένα ερείπια. Ενα ολόκληρο τετράγωνο έναντι του μηχανουργείου του κ. Κλείτου Χριστοφή έγινε παρανάλωμα του πυρός. Αρκετά καταστήματα βιοπαλαιστών καταστράφηκαν κυριολεκτικά μεταξύ αυτών και τα ξυλομπορικά των κ.κ. Φοίβου Μητσίδα και αδελφών Καπαρτή των οποίων οι ζημιές υπερβαίνουν τις **20.000** λίρες.

Πυρκαϊές και καταστροφές σημειώθηκαν και σε πολλά άλλα καταστήματα της οδού Ερμού όπως και του Σωτήρη Χαραλάμπους και Σία και το κατάστημα κατασκευής κασιών αυτοκινήτων Ανδρέα Βατυλιώτη.

Καταγγέλλονται επίσης πολλές διαρρήξεις καταστημάτων. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση του Χρυσοχού Δημήτρη Σ. Δημητριάδη, του οποίου το κατάστημα διαρρήχθηκε και εκλάπησαν διάφορα χρυσαφικά ωρολόγια κλπ. αξίας περισσότερων των **600** λιρών.

Θελήσαμε να προχωρήσουμε και πιο πέρα στην περιοχή Χρυσαινιωτίτσας, εκεί όπου οι Έλληνες κάτοικοι έζησαν για αρκετές ώρες τις πιο φρικτές δραματικές στιγμές της ζωής τους, αλλά δεν μπορέσαμε εξαιτίας της άρνησης των στρατιωτών.

Κατά την ώρα των επιθέσεων στην περιοχή Αγίου Κασσιανού δεκάδες Κύπριοι, αρκετοί με πυτζάμες και με τα μωρά στες αγκάλες τους, έτρεξαν στις ελληνικές συνοικίες για να βρουν προστασία. Την Κυριακή δεκάδες άλλες οικογένειες εγκατέλειπαν την περιοχή και φιλοξενούνται σε ελληνικές συνοικίες. Επίσης με φροντίδα του κλήρου και φιλανθρωπικών οργανώσεων **70** θύματα των τουρκικών βιαιοπραγιών τα οποία έμειναν άστεγα, μεταφέρθηκαν στον Παιδικό Σταθμό

Μάνα.

Παρά τα αυτηρά μέτρα ασφαλείας οι επιθέσεις συνεχίστηκαν και χθες. Δεκάδες πρόσωπα που πήγαιναν στα σπίτια ή στη δουλιά τους ανακόπτονταν σε περιοχές που γειτονεύουν με την τουρκική συνοικία και εκτυπούντο από Τούρκους σωβισνιστές.

Αρκετές δεκάδες πρόσωπα, άνδρες και γυναίκες, γέροι και νέοι δέχθηκαν τις επιθέσεις των φανατικών τούρκων, πέρασαν αυτές τις μέρες από το Νοσοκομείο και ιδιωτικές κλινικές όπως τους δόθηκαν ο πρώτες βοήθειες.

Στο Γενικό Νοσοκομείο κουβεντιάσαμε με αρκετούς τραυματισμένους, σε μια γωνιά του χειρουργικού θαλάμου βρίσκεται κατάκοιτη η Κυριακού Θεοδώρου από τον Άγιο Κασσιανό που φέρει αρκετά κτυπήματα και μια μαχαιριά. Και από το κρεβάτι του πόνου σκέφτεται με αγωνία τον άνδρα της και τα έξη παιδιά τους, ετοιμαζόμουν για το πάρτυ της κόρης μου που θα γινόταν την Κυριακή, μας είπε, όταν ακούσαμε φωνές, βγήκαμε έξω και είδαμε πιο πέρα ένα αυτοκίνητο να καίγεται, τρέξαμε αρκετοί Έλληνες, σβύσαμε τη φωτιά και ακολούθως κλειδωθήκαμε στα σπίτι μας. Μέσ' απ' τα παραθυρόφυλλα της κάμαρας μου άκουσα τις φωνές και τις καμπάνες που εκτυπούαν. Σε μια στιγμή είδα ένα Τούρκο να κτυπά ένα Έλληνα. Δεν μπορούσα. Ωρμησα έξω για να τον βοηθήσω. Δεν μπόρεσα όμως. Ο Έλληνας ήταν πια νεκρός και δέχθηκα κι εγώ την επίθεση του τούρκου.

Σε άλλο θάλαμο συναντήσαμε τον Κώστα Παπαϊωάννου, **20** χρόνων, από το Παλαιχώρι, με σπασμένη τη μύτη και με κτυπήματα στο πρόσωπο. Με κτύπησαν επικουρικοί μας απάντησε, τη νύκτα του Σαββάτου στην περιοχή της Αρχιεπισκοπής.

Ο Γεώργιος Ράλλης, **53** χρόνων, κάτοικος της περιοχής Τακταλά, φέρει αρκετά τραύματα και μια μαχαιριά στην πλάτη που δέχθηκε από έξαλλους Τούρκους το περ. Σάββατο. Οπως μας δήλωσαν ιατροί του Νοσοκομείου, η κατάσταση των Ανδρέα Αδαμίδη και Ιωάννη Νικολάου που τραυματίστηκαν το περασμένο

Σάββατοι, σημείωσε βελτίωση εξακολουθεί όμως να είναι σοβαρά. Ο πρώτος φέρει τραύματα από μαχαίρι και ο δεύτερος από σφαίρα.

Με δυσκολία μας μιλούσε ο εργάτης Σταύρος Ερωτοκρίτου από τον Λιθροδόντα, ο οποίος ήταν έτοιμος να οδηγηθεί στο χειρουργείο. Πήγαινε στη δουλιά του όπως μας είπε- εργάζεται στα δημόσια εργά- μαζί με τον οδηγό αυτοκινήτου Μιχ. Κυπριανού, από τον Άγιο Θεόδωρο, όταν στην περιοχή Τσιακλαγιάν ανακόπηκαν από Τούρκους και ρωτήθηκαν αν είναι χριστιανοί ή τούρκοι.

"Ξεκινήσαμε το αυτοκίνητο", είπε, "και αρχίσαμε να τρέχουμε, αλλά άρχισαν να μας ρίχνουν πέτρες και μποτίλιες με αποτέλεσμα να μας τραυματίσουν σοβαρά.

Στην ίδια τοποθεσία κτυπήθηκε η Σωτήρα Γιανή, η οποία νοσηλεύεται στο Γ. Νοσοκομείο.

Σοβαρά τραύματα φέρει και ο Αλέκος Ιωάννου, από την Αναρίτα, που κτυπήθηκε χθες το πρωί στη Λευκωσία. Με ελαφρά τραύματα μεταφέρθηκαν χθες στο Γ. Νοσοκομείο και ο Γεώργιος Λοΐζου, δημοτικός υπάλληλος και η γυναίκα του Χαραλαμπού, οι οποίοι κτυπήθηκαν από Τούρκους που εισήλθαν στο σπίτι τους στην οδό Λαλελί Τζαμί. Και όμως ζούσε τόσο αδελφωμένα με τους τούρκους της περιοχής. Αξιζε να σημειωθεί ότι κάποτε παραχώρησε το σπίτι του για να γίνει ο γάμος μιας φτωχής τουρκκάλλας γειτόνισσας του.

Επίσημη ανακοίνωση αναφέρει ότι οι Τούρκοι λιθοβόλησαν αστυνομικά αυτοκίνητα κοντά στην Πύλη Κερύνειας δεν υπάρχουν θύματα.

Το απόγευμα νεαροί τούρκοι στην Αχερίτου κτύπησαν με ξύλα και καρέκλες τον Κυριάκο Πέτρου, υπάλληλο των δημοσίων έργων. Το θύμα μεταφέρθηκε στο Νοσοκομείο και η κατάσταση του είναι πολύ σοβαρή.

ΦΟΝΟΣ ΤΟΥΡΚΟΥ: Χθες Κυριακή στις 5.25 άγνωστος οπλοφόρος πυροβόλησε θανάσιμα στον επικουρικό Αχμέτ Χουσεΐν στην ένωση των οδών Βασ. Κωνσταντίνου

και Βασίλισσας Ελισάβετ στο Καϊμακλί. Ο νεκρός μεταφέρθηκε στο Γ. Νοσοκομείο. Φέρει πέντε τραύματα από σφαίρες. Συνελήφθησαν πέντε πρόσωπα των γειτονικών σπιτιών.

Από την πρώτη ημέρα της εκδήλωσης των τουρκικών επιθέσεων διάφοροι έμποροι συνήλθαν υπό την ηγεσία του ΚΕΒΕ και ίδρυσαν Ταμείο βοήθειας θυμάτων βιαιοπραγιών.

Την επιτροπή αποτέλεσαν οι Σ. Κολοκασίδης, Β. Ηλιάδης, Χρ. Π. Μιχαηλίδης, Βασίλης Κραμβής, Χάρης Χ" Κυριάκου, Σταύρος Παντζιαρής, Γιάννης Ρωσσίδης και Γ. Χ. Χριστοφίδης.

Αγότερα η επιτροπή τέθηκε υπό την ηγεσία του Τοποτηρητή του Αρχιεπισκοπικού Θρόνου Μητροπολίτη Ανθιμου ενώ παρόμοιες επιτροπές ιδρύθηκαν και στις άλλες πόλεις.

Παράλληλα οι Έλληνες άρχισαν να οργανώνονται και ίδρυσαν και Πολιτοφυλακές σε όλες τις πόλεις που σκοπό είχαν να βρίσκονται σε συνεχή συναγερμό και να ειδοποιούν τους Έλληνες σε περίπτωση που οι τουρκικές επιθέσεις θα επαναλαμβάνονταν.

Στις Επιτροπές πολιτοφυλακής εντάχθηκαν και μαθητές που ανέλαβαν να φρουρούν τα σχολεία τους.